

25. februar 2022

Inatsisartut ingerlatsinermut maleruagassaasa § 37 imm. 1 tunngavigalugu Naalackersuisunut ukuningga apeqquteqaateqarpunga:

Naalackersuisunut apeqqutit:

1. Ukiakkut ataatsimiinnermi UKA2019/58 aappassaaneerpeqarnerani Naalackersuisut akissuteqaamminni eqqaasaat malillugu, pisariartakkat akii misissornissaannut suliaq sumut killippa?
 - a. Naalackersuisut qaqugu misissuisimaneq Inatsisartunut tamanullu takuneqarsinnaanngorlugu saqqummiunniarpaat?
2. Inuussutissanik immuup sukkuinik akoqanngitsunik pisariaqartitsisunut qanoq akikinnerulersitsisinnaanersugut misissuinissaq, Inatsisartut Ukiakkut ataatsimiinneq 2019 (UKA2019/58) akuerineqarsimasoq sumut killippa?
 - a. Naalackersuisut qaqugu misissuisimaneq Inatsisartunut tamanullu takuneqarsinnaanngorlugu saqqummiunniarpaat?
3. Misissuineq eqqaaneqartoq tunngavigalugu Naalackersuisut suliniutissat tigussaasut suut piulersaarutiginiarpaat?
4. Inuussutissat pisariartakkat akii Naalackersuisunit qanoq sunnerneqarsinnaappat aammalu killilersorneqarsinnaappat?
5. Nunarsuatsinni inuussutissat akii sulii qaffakkiartornerannut Kalaallit atuisuut qanoq sunniuteqassappat?
 - a. Pisiassat aalajangersimasut ilaat soorlu karrit immunnillu akulinnik nioqqutissat akitigut qaffakkiartortut immikkut isiginiarlugit qisuariarfigineqassamaapat?
6. Kalaallit Nunaat Qallunaat Nunaannut tunisassianik eqqussuina suli killeqarnera Naalackersuisut qanoq isumaqarfigaat?
 - a. Naalackersuisut eqqussuinnermut/avammut tunisaqarnermut maleruagassanik allannguinissaminut pilersaaruteqarnerlutik, taamaasilluni Qallunaat Nunaanni atuisut Qallunaallu Nunaanni innuttaasut kalaaliusut kalaallit tunisassiaanik annertunerusumik tikisitsillutillu pisisinnaanerulernissaannik?
7. Kalaallit peqqissartikkiartorlutik Qallunaat Nunaanni Kalaallit illuanniittunut aammalu kalaallit peqqinnissaqarfianneersut sinneri kalaallit tunisassiaataannik toqqagassaqarnerulernissaat pillugu Naalackersuisut anguniagaqarnerat sumut killippa?

a. Kalaallit tunisassiai neqeroorutigineqartarnissai pillugit Naalackersuisut suut tigussaasut suliniutigainiarpai?

8. Naalackersuisut pineqartumut allanik paasissutissiisinaanerlutik?

(Inatsisartunut ilaasortaqaq Anna Wangenheim, Demokraatit)

Tunngavilersuut

Inatsisartut ataatsimoortoq Demokraatit sinnerlugit Inatsisartunut ilaasortaasimasooq Justus Hansen siunnersuutaa UKA2019-mi akuerisimavaat, misissuisoqassasooq inuussutissanik immuup sukkuunik akoqanngitsunik pisariaqartitsisunut qanoq akikinnerulersitsisinaanerluta. Isumaliutissiisummi ilaatigut atuarneqarsinnaavoq:

“Kalaallit Nunaanni innuttaasut ilaat amerlasuut immuup sukkuunik sapigaqartuupput, tassa immuup sukkuunik (laktose) arrortitsisinaanerat killeqarpoq. Immuup sukkuua immummi immuummillu tunisassiani allani siumugassaavoq. Inunnut immuup sukkuunik sapigalinnut immummik immuummillu tunisassianik allanik immuup sukkuunik annertuumik akoqartunik naatigut ajornartorsiutinik nassataqarsinnaavoq (pullatsissimasutut misigineq, naarlunneq, timminneq). Meeqqat immuup sukkuunik sapigallit nerisaanni immuup sukkuua killilersimaarneqanngippat ineriartornerminni inuunerissaarnikkullu ajornartorsiuteqalersinnaapput. Ullumikkut inuussutissanik ulluinnarni atorineqartartunik niuertarfiit tunisassianik immuup sukkuunik akoqanngitsumik arlalinnik neqerooruteqartalernikuupput, naak neqeroorutit nunap immikkoortuini assigiinngitsuni assigiinngisitaaraluartut. Taakkuli akii ataatsimut isigalugit tunisassianut immuup sukkuunik akulinnut sanilliullugit qaffasinnerungaatsiarput. Imaanngilarli kikkut tamarmik immuup sukkuunik akoqanngitsumik naammattunik pisinissaminut akissaqartut. Tamanna tunngavigalugu qanoq inuussutissat immuup sukkuunik akoqanngitsut atuisunut pisariaqartitsisunut akikinnerulersinneqarsinnaaneri pillugit misissueqqullugit Naalackersuisut peqquneqarnissaat siunnersuutikkut kissaatigineqarpoq. Kaammattuutit ataasiakkaat inuiaqatigiinnut aningaasaqarnikkut sunniutissaat pillugit naatsorsuinerit misissuineri ilanngunneqassapput. Inunnut immuup sukkuunik sapigalinnut tunisassiat kisimik siunnersuummik ilaatinneqarput. Taamaalillutik inuussutissanik allanik sapigalinnut tunisassiat, assersuutigalugit qajuusanik gluteninik akoqanngitsunik tunisassiat siunnersuummi ilaatinneqanngillat. Innuttaasut akornanni inuussutissanik allanik sapigaqarnermut sanilliullugu immuup sukkuunik sapigaqarnerup siaruaassimanerunera tunngaviusooq naatsorsuutiginearpoq-”¹

Tamanna tunngavigalugu kissaatigaara misissuinerup killiffia paasissallugu, maannakkut pissutsit imaammata atuisartunut akit qaffakkiartorsimallutik, ilaqutariit aamma meerartallit ulluinnarni inuuniarnerannut killilersueqataasumik.

Naalackersuisut UKA2019/58-mut akissuteqaamminni ima allapput:

¹ https://ina.gl/dvd/EM2019/pdf/media/2544103/pkt58_em2019_bf33_laktoseintoleranss_bet_2beh_kal.pdf

*"Piffissami matumani pisiarisartakkat akii appartinneqarsinnaanersut qanorlu ilillugit pariarfissanut siunnersuutissaqarnissamik siuertaqartumik Kalaallit Nunaanni pisiarisartakkat akiinik Naalackersuisut misissuineq maannakkut ingerlataraat. 2019-imi ukiap ingerlanerani paasissutissanik katersuineq annertoq Naalackersuisut naammassivaat, taakkulu pisiarisartakkat akii appartinneqarsinnaanersut qanorlu ilillugit misissugarinissaannik siunertaqartumik misissoqqissarneqassapput."*²

Tamatigoortumik akinik misissuineq qanoq killiffeqarnerisooq aammattaaq paasissallugu soqautigisaraara.

Inuiaqatigiinni akitigut qaffakkiartornerit nerisassiani kisimi atuutinngilaq, kisiannili aamma illut akiini, suliffeqartunut akileraartarnikkut qaffassaaneq, atuisunut tulattarfinnut akilisiitsisalnissat assigisaallu Naalackersuisuniit suliniutigineqarput, atuisunut ilaqutariinnullu aningaasatigut eqquingaatsiartussat. Ersinngitsumik akileraartarnikkut aallerneq aqutiginerani kisiannili aningaasat sulinikkut pissarsiarisimasat inuunerinnerunissamullu atornissaanut paarinerusariaqarpaat, aammalumi innuttaasut akornanni peqqissutsikkut assigiinngisitsinerujussuaq akiorniarnissaanut atatillugu.

Naalackersuisooqatigiinnissamut isumaqatigiisummittaaq allaqqavoq "...Nunarput qimallugu katsorsartikkiartortut atugassarititaat nerisaqarnerallu naalackersuisooqatigiit suliasatut pingaarutilittut nalilerpaat".³ Paaserusuppara paasissutissat sordiaat atorlugit iliumut naalackersuisooqatigiit katsorsartittussanut tamanut pitsaasumik anguniagagaq, Qallunaat Nunaanni kisimi katsorsartikkiartortunuunngitsoq, nalilersuiniarnersoq.

Maluginiarparattaaq Naalackersuisut ilaqutariit meerartalinnut nunarput orniginartuunissaa anguniarniarsarigaat, kisiannili ulloq manna tikillugu oqaatsit kusanartuusimapput iluamilli tigussaasumik kinguneqartinneqarsimanatik, meeqqammi inuunerinnerat qulakkeerneqassammat ilaqutariit meeqqaminnut nerisaqartitsinerat sapigarinngisaanik aallaaveqassasut aningaasaqarnikkullu tamanna nammanneqarsinnaasariaqartoq.

Maanna akitigut qaffaanerit ilaqutariit aammalu meeqqanut pissaqannginnerusunut eqqueqqittussanngulerpoq. Taamaattumik Inatsisartut inuussutissat pisiarisartakkatta qanoq akikillisarinnanerit Naalackersuisut misissuinnissannut peqqusisimanagerit maanna pingaarutilerujussuanngooqqavoq, takusaratsigummi politikikkut maanna aalajangersimammassuk, uanga isumanni, ineqarnikkut akitigut qaffaanerit, atuisunut akiliisitsisalnernerit aammalu suliffeqarfiup biiliutaanik akileraartitsisalnernerit assigisaanillu qaffaanerit akileraartarnikkut ersinngitsumik qaffaanerit ingerlakkaat.

Apeqqutit ullut qulit suliffiusut iluanni akineqareersimanissaat kissaatigaara.

²https://ina.gl/dvd/EM2019/pdf/media/2544289/pkt58_em2019_bf33_laktoseintoleranss_sn_2beh_kal.pdf

³https://naalackersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/Attached%20Files/Naalackersuisut/GL/Koalitionsaftaler/Koalitionsaftale_KAL.pdf